

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon Cisterciensis Ordinis

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

De Monachis Villariensibus, sanctitate illustribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11259

etiam ipsorum cicatrices non sunt inuenta penitus in eo, nec sexus aliquis, sed locus ibidem totus planus & equus inuentus:

*Pullulat insignis victoria virginitatis,
Guilielmo signis post fata micante beatis,
Inquinet vt nulla corpus pollutio, sexus
In dubio flexus, stabili stat in inguine bulla;
Felix Eunuehi pia consolatio luci,
Subtractus fragili virtute refulget herili,
Sed nec martyrij penitus priuatus honore,
Qui fuit exilij socius, virtutis amore.*

Quod ad filias Abbatiae Villariensis attinet, sunt eae duae admodum nobiles, nimirum *Grandipratensis* anno 1231. & *Altera S. Bernardi* apud Antuerpiam anno 1238. nata: vt tradit auctor Chronici Villariensis.

In Villario sepulti sunt *Henricus II. Brabantiae Dux*, cum vxore *Sophia*, quae erat filia *S. Elifabethae*, & *Ioannes III.* itidem *Dux Brabantiae*.

DE MONACHIS VILLARIENSIBUS, sanctitate illustribus.

B. Abundus.

Venerabilis *Abundus* Villariensis Monachus, patriâ *Huyensis*, quod opidum est prouinciae *Leodiensis*, floruit circa annum 1220. prophético spiritu & miraculis clarus. De quo vide *Chronicon Villariense*, & *Ioannem d'Assignies* cap. 26. Vita eius exstat manu scripta in Villario.

B. Ar-

B Arnulfus Cornibautius, Laicus seu Con- B. Arnul-
fus Corni-
bautius.
uersus, vt vocant, Villariensis, patria Bruxel-
lensis, vir sanctissimus, & prophetiæ dono
clarus obiit, Anno 1228. pridie kalend. Iulij,
expletis in Ordine Cistertiensi annis viginti
sex, & quod excurrit. Vitam eius libris duo-
bus conscripsit Gosuinus Bossutus, Mona-
chus & Cantor Villariensis, quia apud me
sunt manuscripti, haecenus typis non editi.
Nam quæ de eius vita Franciscus Moschus
ex Schedis edidit, longè ab his libris sunt di-
uersa.

Venerabilis **Bonifacius** primum Mona- Ve. Boni-
facius.
chus Clarauallensis, post Villariensis in Bra-
bantia Prior, floruit circa annum 1170. & 1170.
quiescit in Villario. De quo vide Chronicon
Villariense.

Venerabilis **Franco**, nobili Equitum Ar- Ve. Fran-
co.
kennensium genere in Brabantia natus, cru-
ce signatus, cum utroque filio in Syria con-
tra Soldanum fortiter bella gessit. Vterque
filius in Syria occubuit; ipse in Belgicam re-
dux, monasticen in Villariensi Cistertien-
sium cœnobio amplexus est, vbi & vita eius
legitur rythmicè conscripta.

Venerabilis **Gobertus**, Comes Asperi V. Gober-
tus.
Montis, relicta sæculari militia, Cistertiense
institutum in Villario Brabantiae cœnobio
amplexus est. Frater illi fuit natu grandior
Ioannes, primum Viridunensis, post Meten-

1263. *sis* Episcopus. Obijt Gobertus anno 1263. in festo S. Bernardi, in villario honorificè conditus. Exstatq; ibidem vita eius libris tribus conscripta, quam Gallicè reddidit Ioannes d'Asignies cap. 36.

Ve. Godefridus. Venerabilis *Godefridus* Coloniae primum Benedictinus, post Cisterciensis in Villario monachus & Sacrista, floruit circa an. 1170. Quiescit in Villario, vbi & vita eius adseruatur manuscripta: quam idem d'Asignies Gallicè reddidit cap. 45.

B. Iuliana Cornelie. Beata *Iuliana Corneliensis*, virginibus instituti Cisterciensis in Cornelio Monte ad muros vrbs Leodicensis præfuit; quo loco nunc est hospitale, vt vocant, leprosorum. Hæc virgo sanctissima diuinâ reuelatione monituq; compulsa, institutione festi venerabilis Sacramenti, ad Orthodoxe religionis augmentum in primis promouit; re omni cum Iacobo Trecenti, Canonico & Archidiacono Leodiensi, (qui post Urbanus, eo nomine Quartus, Romanus Pötifex fuit) itemq; cum Guidone Cameracensi Episcopo, & alijs viris integerrimis communicata. Huius etiam Iuliana hortatu, *Ioannes* Ord. Cisterciensis monachus, in Cornelio Monte Deo seruiens, de Venerab. Sacramento officium Ecclesiasticum proprium, cuius hoc est exordium; *Animarum* *sibus*, concinnauit; quod à supra nominatis, alijsq; magnis viris adprobatum Leodici, Tungris

gris & alibi in usu fuit, priusquam ab Urbano IV. officium, à B. Thomâ Aquinate compositum, esset publicatum.

Porro Urbanus iam Pontifex creatus, ANNO
festum à se Leodici olim celebratum per 1264
vniuersum Orbem, quotannis cum solenni
supplicatione, coli seruariq̃ue præcepit.

Historiam reuelationis beatæ Iulianæ
diuinitus factæ, & institutionis huius festi
scripsit Ioannes Blærus Disthemius, Prior
cœnobij Sancti Iacobi Leodicensis; quæ ex-
stat in Speculo magno exemplorum nuper
Duaci edito.

Eandem Guilielmus Ianius, Canonicus
Sancti Martini Leodicensis, fusiùs conscri-
psit, breui, vt spero, typis ab ipso euulgan-
dam. De eadem Molanum in Natalibus SS.
Belgij consule, & Gretserum libro de insti-
tutione Festorum dierum.

Cæterùm Iuliana pro Christo peregrina,
Fosis, quod opidum est prouinciæ Leo-
dicensis, anno millesimo ducentesimo quin- 1257
quagesimo septimo, in Domino obdormiuit;
inde, tertio post obitum die, ad Villariense
Cistertienfium in Brabantia cœnobiũ trans-
lata, & sacra inter corpora honorificè cõdi-
ta. Vita eius libris duobus comprehensa ex-
stat in Rubræ Vallis cœnobio, apud Bruxel-
lam, itemq̃ue Leodici & alibi.

Venerab. *Godefridus* cognomēto Pacomius,
I 2 patriâ

patriâ fuit Louaniensis, primum Canonium regularis Ord. S. Augustini, postea monachum in Villario: cuius vitam ex Chronico Villariensi Gallicè reddidit Ioannes d'Assignies lib. 1. cap. 48.

Alterspachense apud Bauaros monasterium circa annum 1050. à Bernardo viro nobili fundatum, expulsis popularibus mystis, instante S. Bernardo, circa an. 1147. Cisterciensibus traditur. Ita Hundius in Metropoli Salisburgensi.

Conradus Rex Romanorum Francofurti existens, in festo Purificationis beatæ Mariæ, per manus S. Bernardi crucem suscipit, & mense Maio contra Turcos proficiscitur. Ita Robertus Montensis.

Anno eodem fundantur *Vallis Doro*, & *Vallis Dei*, in Anglia, *Bona Vallis* in d. Rutenensi.

S. Bernardus Henricianos & Apostolicos eo tempore exortos in Gallia hæreticos debellat, & nominatim Tolosæ concionatur: vt fusè Baronius in Annalibus differit.

Anno 1148. xv. Kalend. Iulij processit Conuentus cum Abbate suo *Richardo de Blossvilla* à Mortuo Mari, missus à Domino Stephano tunc Abbate Mortui maris; & venit in hunc locum, qui dicitur *Botum*, situm in territorio Rotomagensi. Multis namque precibus Matildis Imperatrix, filia Magni Hen-

Detum.

Henrici regis Angliæ, & mater illustris Henrici regis Angliæ, à prædicto Stephano, Abbate Mortui Maris, obtinuit, vt Conuentus inde mitteretur ad construendam Abbatiam Cistertienſis ordinis, ad laudem & honorem Dei & beatæ Mariæ, omniumq; Sanctorum. Ita Robertus Sigeberti Continuator.

Anno 1148. *S. Malachias* Hibernorum S. Malachias Episcopus mortuus. Episcopus & Apostolicæ Sedis Legatus, voluntate Dei finem vitæ sortitus, apud Clarauallem, sicut ipse præelegerat & prædixerat, locum sepulturæ accepit. Cui successit *Christianus* Abbas Mellifontis, vir plurima sanctitate præditus, qui eiusdem sancti viri Archidiaconus extiterat, & primus Abbas de ordine Cistertienſi in Hiberniam ab Abbate Claraualis sacræ memoriæ Bernardo fuerat destinatus. Ita Robertus Montensis, & Baron. in Annalibus. Christianus Abbas primus ex ord. Cistert. in Hibernia.

Fuit autem Malachias. Episcopus Conuerthenſis, Romano Martyrologio ad diem 3. Nouembr. adscriptus: cuius vitam scripsit S. Bernardus.

Anno eodem 1x. Kal. Augusti templum *Camberonense*, à nobilissimo viro *Anselmo*, Domini Trasigniacensis filio, Peronæ Domino & Canonico Sonegiensi fundatum, & postridiè S. Lucæ, à Nicolao Cameracensi Episcopo cōsecratum, tradit Iacobus Guisianus in manuscriptis Hannonicæ Chronicis. Camberonensis Ab. in Hannonia.

Idem, sed fusiùs, narrant Regesta eius loci, in hunc ferè modum: *Anselmus à Perona*, nobilis clericus & Thesaurarius Ecclesiæ Sonegiensis, cum Deo & beato Bernardo, Abbati Clarauallensi, quidquid agrorum possidebat in tractu Camberonensi, obtulisset, venerabilis *Fastredus*, siue *Fastradus* cum socijs aliquot eò missus est, ad monasterium extruendum, anno millesimo centesimo quadragésimo octauo, ibiq; primus Abbas constitutus.

Passi sunt autem aliquamdiu *Anselmus* & *Fastredus*, cum socijs, molestias graues, quodam *Aegidio Sillio* eas concitante; donec tandem *Balduino* Hannoniæ Comite, & *Nicolao* Cameracensi Episcopo, alijsq; proceribus præsentibus, res omnes sopitæ fuerunt.

Cùm autem dictus Episcopus Nicolaus magnâ rerum penuriâ fratres Camberonenses laborare animaduertisset, multis precibus à Sonegiensi Canonorum collegio ipsis vitæ subsidia impetrauit.

De Roberto & Fastrado abbatibus, vide plura ad an. 1098. Porro *Fastredus* tanta cum laude suo hic munere functus est, ut defuncto *Roberto Brugensi*, Abbate Clarauallensi, tertius Abbas Clarauallensis, ac demùm Cistertien- sis, adeoque totius ordinis Præfectus sit designatus.

Cùm autem negotiorum causa Parisios
postea

postea ad Alexandrum Papam sese contulisset, febre correptus, & sacra unctione ab ipso Pontifice munitus, ibidem in Domino obdormiuit, Ludouico Galliae Rege, cum magna Principum turba, adstante. Corpus paulò post inde Cistertium translatum est, atque honorificè conditum. Hactenus ex monumentis cœnobij Camberonensis.

Porro in Camberonensi cœnobio hodieque visitur imago DEIPARAE Virginis, cultu miraculisq; illustris; quam cum Iudæus quidam impius Guilielmus nomine an. 1322. hasta seu telo violasset, ex ea sanguis confestim effluxit. De huius loci miraculis existat liber, à *VV alrando Caoultio* nuper Latine editus. Similia legere qui volet, Ioannem Damascenum, aliosque veteres ac fidos scriptores consulat.

Ex Hannonia in ditionem Leodicensem transeamus: in qua celeberrima est Abbatia *Alnensis*. De cuius cœnobij conditore veteres inter se dissentiunt scriptores. Fulcinius Abbas Laubiensis in Chronico suo tradit à *Sancto Vrsmaro* Episcopo & Abbate Laubiensi *monasterium in Alna constructum esse, & Laubijs subiectum*. Philippus ab Eleemosyna, Abbas Bonæ spei, in historia vitæ *S. Landelini*, alijque passim, hanc gloriam *S. Landelino*, ex prædone per *S. Aubertum*,

*B. Virgo
Camberonensis.*

*Alna &
Leodie.*

Cameracensem Episcopum ad Christum conuerso, attribuunt. Idem constans traditio, apud Alnenses per manus veluti accepta, & monumenta Alnensia loquuntur: ex quibus nos ipsi, cum Alnæ essemus, ista hausimus.

Abbatia Alnensis inchoata est à *S. Landelino*, & constituti sunt ibi ab eo clerici Communis vitæ dicti, qui ibidem habitauerunt usque ad annum Christi 1144. Quo quidem anno, *Alberone* I. Episcopo Leodicensi auxiliante, & *Radulfo* Abbate procurante, prædicti clerici habitum Canoniorum regularium ordinis *S. Augustini* susceperunt. In quo ordine annis tantum quatuor permanserunt, usque ad annum 1148. quando per *B. Bernardum*, opera & auxilio *Henrici* II. Leodicensis Episcopi, translati sunt ad ordinem Cisterciensem. Et anno eodem, mense Decembri, missus est huc conuentus monachorum ex *Clara-valle*, inter quos religionis feruore præcipui eminebant, *Philippus* quondam Archidiaconus, & *Vbalterus* olim Canonicus Ecclesiæ cathedralis Leodicensis, & *Verricus* Prior, per beati Bernardi prædicationem ad ordinem Cisterciensem vocati.

Ius mitra vtendi primus ex Abbatibus à Romano Pontifice obtinuit *Aegidius Preslaus*, Doctor Theologus, qui obiit anno 1484.

In

In ipsis porrò Alnensis cœnobij foribus
versiculos istos marmoris incisos me legere
memini:

Has Landelinus sedes erexit, & Alnæ

*Imposuit nomen vicinis nomen ab * alnis.*

* Arbor
genus est
ibi fre-
quens.

Itaque dicere liceat Alnense cœnobium, pri-
mitus quidem à beato Landelino incoatum,
sed à beato Vrsmaro perfectum, & à S. Ber-
nardo regulæ Cisterciensi adscriptum.

Cæterùm histori Leodicenses memo-
rant *B. Bernardū*, in palatio Henrici II. Leo-
dicensis Episcopi, dum sacram crucis mili-
tiam aduersus Turcas prædicaret, tria pa-
trasse miracula; ijsq; commotum Præfulem,
hortante etiam Bernardo, Alnensem Cano-
nicorum regularium basilicam, Cisterciensibus
monachis tradidisse. Quibus de rebus,
lege, si placet, Aegidium Leodicensem, Ani-
cæ vallis monachum, aliosque rerum Leodi-
censium scriptores, anno 1612. Leodici iun-
ctim editos.

Est autem *Alna* potens ac nobilis Abba-
tia, ad Sabim fluuium, medios inter montes
densasque sylvas posita, miliari ferè vno à
Tudinio ditionis Leodicensis opido, cui vi-
cinum est Laudense Benedictinorum cœ-
nobium. Mirati fuimus cùm Alnæ essemus,
eximium templi, cæterorumque ædificio-
rum splendorem, regiamque amplitudinem;
vt, si quis omnia conferat, palmam inter cæ-

tera Belgica (ex quibus pleraque tamen magnificentissimè structa) sui ordinis cœnobiaz mereri videatur.

In diœcesi Leodiensi varia sunt Virginum cœnobiaz, quæ Abbatis Alnensis, curæ subsunt: inter alia est *Orientis* Abbatia, quæ olim Abbatis Villariensis regimen agnouit. Cuius quidem curam primus à se reiecit Dionysius Zeuerdonchus, Abbas Vilariensis x l i v. cum eius loci moniales, temporibus Caroli V. Imp. meliorem in ordinem redigere frustra tentasset.

Floret *Gaufredus* monachus Clarauallensis, cuius exstat epistola historica de rebus gestis in Concilio Rhemensi ab Eugenio Tertio, Papa in caussa Gilliberti Porretani, apud Baronium Tomo 12. Annalium, anno 1148.

Anno 1149. fundantur *Alba Petra* in diœcesi Bituricensi, & *Longum Vadum* in d. Lingonensi.

Henricus frater Ludouici v i i. Regis Galliæ, fit monachus Ord. Cisterciensis, opera S. Bernardi. Idem factus est postea Episc. Bellonacensis: *Baronius*.

Anno 1150. Bartholomeus Laudunensis Episcopus, fit monachus Fufinaci. Ita Robertus Sigeberti Continuator.

Circa hunc anum *Zedlicium*, Abbatia octavo miliari à Praga Bohemiæ metropoli sita
fun-

fundatur, monachis VValdfasso euocatis:
teste Bruschio.

Hugo, monachus Cistertiensis, ex Abba-
te S. Anastasij ad tres Fontes, creatur Card.
& Episcopus Ostiensis ab Eugenio III. Pa-
pa. Hugonis frequens est mentio in episto-
lis S. Bernardi.

Sunt item creati Cardinales Henricus &
Rolandus, ordinis item Cistertiensis mona-
chi: teste Alfonso Ciaconio in vitis Pontifi-
cum & Cardinalium.

Anno 1151. Paganus Chourcius Eques,
& Dominus de *Clinchamp*, ædificauit & do-
tauit monasteriũ, *Tironellum*, in diocesi Ce-
nomanensi: teste Choppino, Politix Sacrx
libro tertio, titulo I. Gallicè dicitur *Tyro-
meau*.

Rainaldus IV. Abbas Cistertij moritur: te-
ste Roberto Sigeberti Continuatore.

Rainald.
4. Abbas
Cistertij.

Anno eodem obiit Hugo primum Abbas
Pontiniaci, postea Episcopus Altisiodoren-
sis: cui in episcopatu successit Alanus pa-
triã Flander, primus Ripatorij Abbas. Hu-
ius Alani sepulcrum hodie-
que visitur in basilica Clara-Vallis: vbi
perperam in tabula tumulo appensa legitur
obiisse an. millesimo centesimo octogesimo
primo. Nam in Ripatorio cœnobio, duabus
leucis ab vrbe Trecenti distante etiam nũ ad-
seruatur testamētum Alani, an. 1182. scriptũ.

vt tra-

vt tradit Camuzæus in Notis ad Chronicon Roberti Altifiodorensis. Scripsit Alanus præfationem in vitam S. Bernardi.

*Laudensis
Abbat. in
Flandria.*

Laudensem Abbatiam, vulgò *Lo* nuncupatam, primo lapide ab Insulis Flandriæ emporio, Christi anno 1152. conditam scribit Meyerus in Annalibus Flandriæ: sed quo auctore, nõ addit. Sunt qui eam gloriam *Theoderico Alsatio*, Flandriæ Comiti, alij verò cuidam *Guilielmo* Lodenfi seu Laudensi tribuunt. In loci Archiuis cœnobium istud proprio nomine, *Laus B Virginis*, nuncupatur.

*Nostre
Dame de
Grace.*

Est huic cœnobio vicinum Deiparæ Virginis sacellum, quod annis superiorib⁹ multorum miraculorum gloria est illustratum, hodieque assiduo piorum hominum concursu frequentatur. Sacellum vulgò nuncupant, *Nostre Domina gratiarum*.

PRIVILEGIA CISTERCIENSIBVS à Romanis Pontificibus concessa.

SVmmo Ordinis Cistertiensis Præfuli submissè parendum, notat S. Bernardus epist. 6. ad Arnoldum Abbatem Morimundensem. Ac monasticus quidem hic Ordo, multorum præconijs celebratus est, ideoque priuilegiarijs muneribus Apostolici solij vberrimè cumulatus. Nam præter ea quæ huius honori familiæ tribuit Petrus Blesensis, epist. 4. ad quendam Cistertiensis

600